

**Europejski Komitet
Regionów**

Priorytety prac polskiej delegacji na 2017 r.

Członkowie polskiej delegacji w Europejskim Komitecie Regionów reprezentują interesy polskich samorządów. W tym celu aktywnie pracują we wszystkich komisjach Europejskiego Komitetu oraz podczas sesji plenarnych, dbając o odpowiednie uwzględnianie polskich stanowisk. W ramach swoich obowiązków współpracują z Radą UE, Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską. Polska delegacja pozostaje w bieżącym kontakcie ze Stałym Przedstawicielstwem RP przy UE, aby wszędzie tam gdzie jest to zasadne uzgadniać wspólne działania.

W 2017 r. członkowie delegacji będą nadal regularnie monitorować propozycje unijnych inicjatyw legislacyjnych pod kątem ich znaczenia dla polskich samorządów oraz będą angażować się w proces konsultacyjny zawsze gdy będzie to pożądane, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów określonych w poniższym dokumencie jako priorytetowe. Jednocześnie członkowie podkreślają, że wspólne podejście na szczeblu europejskim przy realizacji wyznaczonych w programie prac Komisji Europejskiej na 2017 r. ambitnych celów politycznych, wymaga efektywnego włączenia władz samorządowych.

Obszary priorytetowe, na których polska delegacja będzie koncentrowała swoje prace zgodne są z aktualnymi priorytetami Europejskiego Komitetu Regionów oraz programem prac Komisji Europejskiej na 2017 r.

1) Przyszłość polityki spójności po 2020 roku

Polityka spójności znajduje się w centrum zainteresowania samorządów polskich i unijnych. Jest to kluczowe narzędzie wspierające inwestycje w europejskich regionach oraz ich rozwój. Ponadto posiada ona znaczącą wartość dodaną w stosunku do innych polityk unijnych. Można wskazać chociażby wielopoziomowe zarządzanie, które powoduje zaangażowanie wielu partnerów, dzięki czemu w sposób skuteczny i kompleksowy polityka ta odpowiada na różne potrzeby unijnych regionów, miast, powiatów i gmin. Wpływa również na zwiększanie się zdolności instytucjonalnych na poziomie centralnym oraz samorządowym, oraz przyczynia się do wzrostu gospodarczego i polepszenia sytuacji społecznej na danym terenie, czego Polska jest doskonałym przykładem.

Obecny rok jest niezwykle ważny pod względem dyskusji nad przyszłością polityki spójności, rozpocznie się instytucjonalna debata nad jej kształtem, zasięgiem oraz znaczeniem. Komisja Europejska zorganizuje w czerwcu Forum Spójności, po którym ogłosi swoje propozycje dotyczące polityki spójności po 2020 r.

Członkowie delegacji będą włączali się w debaty prowadzone na różnych forach lub sami będą je inicjowali. Zaangażują się również w prace nad obecnie przygotowywaną opinią Europejskiego Komitetu Regionów na temat przyszłości polityki spójności, jak i w kolejne, które będą sukcesywnie przygotowywane.

Polska delegacja będzie – podobnie jak do tej pory – aktywnie działała na rzecz umacniania znaczenia polityki spójności wśród unijnych polityk. Ponadto zobowiązuje się dbać o jej dobry wizerunek jako efektywnej i skutecznej polityki samorządowej. W tym kontekście delegacja po raz kolejny podkreśla, że władze samorządowe są odpowiedzialnym i skutecznym partnerem władz krajowych oraz unijnych w rozwoju Unii Europejskiej.

Członkowie wspierają apel o to, aby polityka spójności obejmowała wszystkie regiony UE, a jej wymiar finansowy i zakres interwencji oraz instrumenty realizacyjne były dostosowane do specyfiki poszczególnych obszarów. Odzwierciedlając zróżnicowanie polskich samorządów delegacja kieruje postulat o wypracowanie odpowiedniej formuły, która pozwoli uniknąć drastycznej zmiany skali interwencji polityki spójności po tym jak poszczególne regiony będą przechodziły stopniowo do kolejnych kategorii.

Delegacja z zadowoleniem przyjęła stanowisko ws. przyszłości polityki spójności przygotowane przez ZWRP, gdyż daje ono silne podstawy do dobrze sprofilowanych działań. Wskazane i potrzebne jest również dalsze zaangażowanie członków delegacji w przewodnictwo i prace grupy regionów słabiej rozwiniętych działającej w KR.

Ponadto delegacja uznaje za ważne działania podejmowane w ramach agendy miejskiej i włączenie się polskich miast w tę inicjatywę. Będzie nadal monitorować i wspierać proces jej realizacji, kontynuowana będzie również współpraca z przewodniczącym Intergrupy Urban w Parlamencie Europejskim.

2) Wspólna polityka rolna i rozwój obszarów wiejskich

Obszary wiejskie stanowią ważny priorytet w działaniu delegacji na forum Europejskiego Komitetu Regionów. Są one istotne nie tylko ze względu na posiadanie zasoby materialne o funkcjach społecznych i ekonomicznych, wartości środowiskowe oraz niematerialne, między innymi tradycję i kulturę, ale również z powodu kluczowej roli jaką pełnią samorzady w zarządzaniu tymi obszarami. Cechuje je potencjał do tworzenia innowacyjnych i zrównoważonych rozwiązań dla wielu aktualnych i przyszłych wyzwań społecznych np. bezpieczeństwa żywnościowego, zmian klimatu czy zarządzania zasobami naturalnymi.

W 2017 roku rozpoczną się przygotowania do opracowania założeń wspólnej polityki rolnej po 2020 r. Europejski Komitet Regionów będzie pracował nad swoim stanowiskiem w tej sprawie, a Komisja Europejska ogłosi konsultacje społeczne dotyczące uproszczenia i modernizacji obecnego kształtu WPR. Wyniki konsultacji zostaną wykorzystane przy opracowaniu komunikatu KE, którego publikacja planowana jest na jesień bieżącego roku.

Wspólna polityka rolna jest kluczowym narzędziem na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i europejskiego rolnictwa, dlatego członkowie delegacji będą z dużą uwagą monitorować najważniejsze inicjatywy i propozycje dotyczące kształtu tej polityki po 2020 r., a tam gdzie zajdzie taka potrzeba będą włączać się reprezentując interesy polskich samorządów.

Ponadto, delegacja wspiera apel Europejskiego Komitetu Regionów o opracowanie białej księgi w sprawie obszarów wiejskich, która będzie stanowiła podstawę do stworzenia polityki obszarów wiejskich w okresie po 2020 roku.

3) Budżet unijny

Członkowie polskiej delegacji będą monitorować proces przygotowań do opracowania propozycji Komisji Europejskiej ws. ram finansowych po 2020 r. Delegacja zaangażuje się w tę dyskusję na forum Europejskiego Komitetu Regionów w ramach przygotowywanej opinii, będzie również na bieżąco śledziła prace w tej sprawie prowadzone w Parlamencie Europejskim.

Jednocześnie już na tym etapie delegacja postuluje o utrzymanie obecnej pozycji finansowej polityki spójności jak i wspólnej polityki rolnej. Delegacja stoi również na stanowisku, że optymalnym okresem WRF jest funkcjonujący do tej pory okres 7 lat.

4) Rozwój i wsparcie dla polskiej nauki

W połowie obecnego okresu programowania można wyciągnąć wniosek, że polska nauka w niewystarczający sposób korzysta z programów dostępnych na poziomie unijnym. Z badań przeprowadzonych przez Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE wynika, że udział podmiotów polskich w największym w historii UE programie wspierającym badania i innowacje - Horyzont 2020 to tylko 1,78%. Tzw. wskaźnik sukcesu (czyli porównanie ilości składanych wniosków z ilością przyznanych grantów) jest niższy zarówno od średniej unijnej, jak i średniej UE 13 i wynosi 11,52% (UE 28 – 14,62%; UE 13 – 11,75%).

Wskazuje to z jednej strony na niskie zainteresowanie podmiotów polskich możliwością ubiegania się o dofinansowanie z programu Horyzont 2020 (2,25% wniosków), a z drugiej na niską skuteczność składanych wniosków projektowych (wyżej wspomniane 1,78%). Na podstawie przytoczonych danych można wysnuć wniosek, że problem dotyczy nie

poszczególnych obszarów czy jednostek, ale ma raczej charakter strukturalny. Konieczna jest skrupulatna analiza jego przyczyn i możliwych rozwiązań.

Mając powyższe na uwadze, członkowie polskiej delegacji podkreślają, że programy unijne powinny odpowiadać i być dostosowane do możliwości partnerów reprezentujących obszar całej Unii Europejskiej. Takie działanie przyczyni się do likwidacji przepaści innowacyjnej istniejącej w Europie i służyć będzie rozwojowi innowacyjnej gospodarki całej UE.

W tym kontekście polska delegacja będzie działała w ramach swojej aktywności w Europejskim Komitecie Regionów na rzecz współpracy i wsparcia polskiej nauki. Członkowie będą monitorować i angażować się w zbliżające się konsultacje w sprawie kolejnego programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji oraz opinie powstające w tym obszarze w Europejskim Komitecie Regionów.

5) Stymulowanie zatrudnienia i wzrost gospodarczy, rozwój innowacyjnej gospodarki

Polska delegacja podkreśla, że stymulowanie zatrudnienia oraz wzrost gospodarczy to jedne z kluczowych zadań stojących przed Unią Europejską. Europa stopniowo wychodzi z kryzysu gospodarczego. W związku z tym pierwszorzędne znaczenie ma stworzenie podstaw - czyli programów, instrumentów i narzędzi wprowadzających gospodarkę unijną ponownie na ścieżkę rozwoju – oraz zagwarantowanie społeczeństwu życia na odpowiednim poziomie. Działania muszą być wypracowywane i podejmowane wspólnie przez instytucje unijne, rządy krajowe oraz samorządy, ponieważ tylko w taki sposób zapewni się spójny rozwój całej Unii Europejskiej.

Delegacja podkreśla, że główną i najskuteczniejszą polityką inwestycyjną UE jest polityka spójności i postuluje, aby jej rola i osiągnięcia we wzroście gospodarczym i stymulowaniu zatrudnienia były doceniane oraz odpowiednio komunikowane. Powołanie Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych jest krokiem w dobrym kierunku, gdyż może on uzupełnić działania funduszy strukturalnych. Aby odpowiednio jednak ocenić jego rolę i wkład konieczne jest zbadanie skuteczności i efektów wdrażania EFIS. Delegacja podkreśla również, że inwestycje przynosić będą realne korzyści Unii Europejskiej wówczas, gdy uwzględnić będą wymiar terytorialny.

Członkowie polskiej delegacji będą wspierać działania zmierzające do zwiększania innowacyjności gospodarki, w tym rozwoju technicznego i technologicznego, poprzez wdrażanie i upraszczanie przepisów sprzyjających rozwojowi nauki i wzmocnieniu przedsiębiorczości. Ważną rolę w tym procesie odgrywają przedsiębiorstwa typu start-up i scale-up, które odpowiadają za największą część (rocznego) wzrostu zatrudnienia w gospodarce europejskiej. Obecnie przedmiotem prac w UE w tym kontekście są m.in. uproszczenia w zakresie przepisów prawa podatkowego, w tym VAT, kodeksu spółek handlowych, kodeksu pracy. Przedstawiciele władz regionalnych i lokalnych znajdują się najbliżej problemów dotyczących mikro- i małych przedsiębiorców, którzy podejmują się

realizacji innowacyjnych pomysłów, dlatego posiadają wiedzę umożliwiającą aktywne włączenie się w proces tworzenia tych regulacji. Członkowie polskiej delegacji będą aktywnie przekazywać swoje doświadczenia na arenie unijnej, tak aby polscy przedsiębiorcy mogli szybciej korzystać z potencjału unijnego rynku na możliwie prostych zasadach.

Członkowie delegacji z zadowoleniem przyjmują działania podejmowane na rzecz stworzenia jednolitego rynku cyfrowego, w jego poprawnym wprowadzeniu upatrując możliwości zarówno wzrostu gospodarczego jak miejsc pracy. Podkreślają także apel Europejskiego Komitetu Regionów o uwzględnienie samorządowych atutów i wyzwań, w tym różnych lokalnych i regionalnych potrzeb rynku pracy, w ramach nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności.

6) Unia energetyczna i polityka ochrony środowiska

Podobnie jak w dwóch ostatnich latach jednym z głównych obszarów zainteresowania polskiej delegacji będzie unia energetyczna, która ma zagwarantować mieszkańcom UE i działającym w niej firmom dostęp do bezpiecznej, przystępnej cenowo oraz przyjaznej dla klimatu energii. W związku z tym członkowie delegacji będą z uwagą przyglądać się zapowiadany na 2017 r. działaniom prawodawczym Komisji Europejskiej dotyczącym efektywności energetycznej, energii odnawialnej, w tym zrównoważonego charakteru bioenergii, projektowania rynku energii elektrycznej oraz zasad należytego zarządzania na potrzeby unii energetycznej.

Delegacja przyłącza się do postulatów kierowanych do Komisji Europejskiej dotyczących tego by polityka UE w dziedzinie projektowania rynków energii elektrycznej i energii ze źródeł odnawialnych była skoordynowana i wyważona oraz prowadzona z należyтым uwzględnieniem problemów lokalnych i regionalnych.

Za jedną z kluczowych inicjatyw unijnych w bieżącym okresie programowania, która może przynieść długofalowe efekty w obszarze ochrony środowiska, delegacja uznaje gospodarkę o obiegu zamkniętym.

Członkowie delegacji będą nadal starali się aktywnie uczestniczyć w działaniach podejmowanych w Europejskim Komitecie Regionów, z jednej strony podkreślając interesy polskich samorządów, a z drugiej prezentując dobre praktyki wypracowane w kraju w obszarze energii i ochrony środowiska.

7) Polityka migracyjna i ochrona zewnętrznych granic UE

Polska delegacja z zadowoleniem przyjmuje działania podejmowane przez Unię Europejską mające na celu wprowadzenie wspólnej polityki migracyjnej. Problem związany z niekontrolowanym napływem do Europy migrantów i uchodźców nie został jeszcze

rozwiązany, pomimo iż natężenie tego zjawiska znacząco spadło. Europa potrzebuje długofalowego i perspektywicznego podejścia do tematu migracji, oraz skutecznych metod rozwiązania sytuacji kryzysowych. Delegacja ponownie podkreśla w tym kontekście konieczność brania pod uwagę specyficznych uwarunkowań gospodarczych, społecznych, kulturowych oraz historycznych poszczególnych części Unii Europejskiej. Rozwiązania powinny być wypracowywane na drodze kompromisu i wzajemnego zrozumienia oraz poszanowania.

Działania podejmowane w celu wzmocnienia i uszczelnienia zewnętrznych granic UE oraz te skierowane bezpośrednio do państw, w których może w perspektywie pojawić się zagrożenie związane z powstaniem fali uchodźców, są działaniami w dobrym kierunku. Należy jednocześnie zaznaczyć, że polityce migracyjnej powinna towarzyszyć polityka integracji migrantów i uchodźców poparta sprawdzonymi mechanizmami i dobrymi praktykami. Przedstawiciele polskich samorządów są gotowi do współpracy w tym zakresie, wymiany doświadczeń i funkcjonujących w Polsce rozwiązań.

8) Wzmacnianie rozwoju regionów w oparciu o model polaryzacyjno-dyfuzyjny

Wykorzystanie sukcesów lepiej rozwijających się regionów i przenoszenie ich efektów do regionów słabiej rozwiniętych jest obszarem, na którym w swoich pracach będą skupiać się członkowie polskiej delegacji w Europejskim Komitecie Regionów. Będą podejmować działania zmierzające do wzmocnienia i przyspieszenia procesów dyfuzji najlepszych rozwiązań (z zakresu polityk sektorowych, trendów, w tym przedsiębiorczości, innowacyjności) tak, by regiony słabiej rozwinięte mogły dynamizować swój rozwój.

Cel ten może być osiągnięty tylko poprzez dalsze zasilanie programów na rzecz rozwiązywania problemów społeczno-gospodarczych oraz wzmacnianie spójności i współpracy trans-terytorialnej.

Większość polskich regionów nadal zaliczana jest do regionów słabiej rozwiniętych, w których znajdują się silne centra regionalne (od jednego do kilku- kilkunastu, zależnie od województwa), posiadające potencjał naukowy, finansowy i biznesowy umożliwiające rozwijanie inteligentnych specjalizacji i wzmacnianie spójności terytorialnej. Podejmowane będą dalsze prace na rzecz utrzymania finansowania dla ośrodków wzrostu oraz rozbudowy instrumentów umożliwiających silniejsze ich powiązanie z otaczającym środowiskiem, tak by mniejsze miasta i gminy mogły korzystać na gospodarczym boomie większych JST.

9) Przyszłość wspólnej Europy

W tym roku obchodzona jest 60. rocznica podpisania Traktatów Rzymskich, dokumentów o fundamentalnym znaczeniu dla integracji unijnej. Delegacja podkreśla, że Unia Europejska to wspólny, wyjątkowy projekt pokojowy, dorobek, którego nie powinno się zaprzepaścić.

Mając świadomość momentu dziejowego w jakim znalazła się obecnie Unia Europejska oraz odpowiadając na apel Przewodniczącego Rady Donalda Tuska o włączenie się w debatę nad przyszłością Europy, delegacja deklaruje zaangażowanie się w ten proces. Członkowie delegacji będą organizować oraz aktywnie uczestniczyć w wydarzeniach przedstawiając własne refleksje na temat tego jak można odbudować zaufanie obywateli do Unii Europejskiej.

Delegacja będzie również monitorować prace nad przygotowywaną w Europejskim Komitecie Regionów na ten temat opinią, a tam gdzie będzie to zasadne będzie angażować się przedstawiając własne propozycje. Członkowie delegacji wspierają apel KR dotyczący potrzeby zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w przygotowanie białej księgi w sprawie przyszłości Europy.

Marek Woźniak, Przewodniczący polskiej delegacji